

Csire Gabriella

Regélő napkelet (XII.)

Sámson, a hosszú hajú

Abban az időben, amikor Izrael népét a filiszteusok uralták, a Dán-nemzetségből való házaspárt fölkereste az Úr angyala, és így szólt:

— Isten akaratából fiatok lesz. Vigyázzatok, hogy bántok majd a gyermekkel: haját sose vágjátok le. Ő lesz az, aki megtöri a filiszteusok uralmát Izrael fölött, mert így kívánja az Úr.

Az Úr angyala az oltár lángjával fölemelkedett, és eltűnt a házaspár szeme elől.

A gyermeket, akinek születése után a Sámson nevet adták, úgy nevelték, ahogyan meghagyta az Úr. Sámson izmos, erős ifjúvá növekedett. Hatalmas erejét a hazáján uralkodó filiszteusok ellen fordította. Ezért szemelt ki házastársnak egy filiszteus leányt.

— Vegyétek feleségül nekem az eladó filiszteus leányt! — kérte szüleit.

— Miért nem választasz feleséget saját néped leányai közül, fiam? — aggodalmaskodott az édesanyja.

— Minek mennél a filiszteusok közé? — vonakodott az édesapja is.

De Sámson nem lehetett szándékától eltéríteni.

Szülei nem is sejtették, hogy nem a lány szépsége vonzza Sámsont, hanem Istentől származó küldetése serkenti arra, hogy a filiszteusok közé vegyüljön.

A kis család elindult a filiszteusok földjére. A szülők Sámson előtt haladtak, s ezért nem tudták, mi történik a Timna előtt magasodó szőlőhegynél. A hegyről oroslánkölyök rohant Sámsonra vad üvöltéssel, de a nagy erejű ifjú széttépte a vérengző állatot. Később utolérte a szüleit, de úti kalandjáról nem beszélt. Néhány nappal azután, hogy megegyeztek a filiszteus családdal, hazatértek. Ám útközben Sámson szerét ejtette annak, hogy pillantást vessen a széttéptett oroslánkölyökre. A tetemben zümmögő méhraj vert tanyát. Sámson a markába szedett mézet hazavitte.

Nemsokára megtartották a lakodalmat. Amikor a lány rokonai meglátták a nagy erejű Sámsont, harminc filiszteust ültettek az asztal köré.

— Hadd tegyek föl nektek egy találós kérdést — fordult Sámson a férfiakhoz.

— Amennyiben megfejtitek a találós kérdést a hét napig tartó lakodalom alatt, harminc inget és ugyanannyi köntöst kaptok tőlem. Ha nem tudtok megfelelni, ti adtok nekem harminc inget és ugyanannyi köntöst.

— Hadd halljuk a találós kérdést! — mondták a filiszteusok.

— Az evőből étek jött ki, az erősből édes jött ki — adta fel Sámson a találós kérdést.

Törték a fejüket a vendégek, de egyikük sem találta a kérdés nyitját. Három nap múlva a Sámson feleségéhez fordultak segítségért.

— Vedd rá férjedet, hogy adja meg a választ. Vagy tán azt akarod — vált hangjuk fenyegetővé —, hogy koldusbotra juttasson bennünket?

Megijedt a Sámson felesége, és elhatározta, kiszedi férjéből a titkot.

— Nem szeretsz engem — törülte könnyeit —, mert nekem se árulod el a találós kérdés megfejtését.

— Még atyámnak, anyámnak se árultam el — válaszolta Sámson.

De addig erősködött, sírdogált, okoskodott az asszony, míg Sámson nyelve a hetedik napon megoldódott. Felesége csak erre várt. Azonnal elújságolta a filiszteusoknak a megfejtést.

A lakodalom hetedik napján, mielőtt lement volna a nap, Sámson elé álltak a férfiak, és így szóltak:

— Íme a válasz: „Mi édesebb, mint a méz? Mi erősebb, mint az oroszlán?”

— Ezt sosem találtátok volna ki magatoktól! Világos, hogy a feleségem szóltá el — támadt fel Sámsonban az indulat.

Mérgében otthagya a lakodalmas népet. Meg sem állt Askelonig, a híres filiszteus városig, ahol harminc filiszteust megölt. A legyilkoltak ingeit és köntöseit vetette oda vendégeinek, majd visszatért atyja házába.

Telt-múlt az idő. Búzaaratás idején Sámson visszatért Timnába a feleségéhez. De apósa útját állta.

— Ne menj be hozzá! Ismét férjhez adtam a lányomat, mert úgy láttam, gyűlölve gyűlölöd. Cserébe hozzád adom a hűgát — szólt békítő hangon —, aki nála is szebb és fiatalabb.

— Nem kell a hűga! — utasította vissza Sámson az ajánlatot. — Inkább boszszút állok a filiszteusokon!

A nagy erejű férfi ledobta hátáról az ajándékba hozott kecskegödölyét, és ki ment a mezőre. Összefogdosott háromszáz rókát, kettőt-kettőt farkánál fogva egymáshoz kötött. A száraz háncsból font köteléket meggyújtotta és az állatokat a termőföldre terelte. A lánggal égő tébolyult rókák százfelé szaladtak, vitték a lángot magukkal mindenüvé. Így gyújtotta fel Sámson a filiszteusok búzatábláit. Nemsokára olthatatlan lánggal égtek a szőlők is meg az olajfaerdők.

Sámson ezután rátámadt a férfilakosságra, végigvert mindenkit keményen. Miután kitombolta magát, elhagyta a filiszteusok földjét, és Júdeába menekült. Ott húzódott meg egy sziklabarlangban.

Ám a felindult filiszteusok sereget gyűjtöttek: megszállták Júdeát és Lehiben telepedtek le.

— Miért támadtok ránk? — kérdezték a megszállott föld fiai.

— Sámson miatt — felelték a filiszteusok —, hogy megfizessünk azért, amit velünk tett!

Ekkor háromezer júdeai férfi gyűlt össze, hogy ellepje a sziklabarlang környékét.

— Nem tudod, hogy földünket a filiszteusok uralják? — szólították elő Sámson a barlangból. — Miért hoztad ránk őket?

— Ahogyan ők bántak velem — felelte Sámson —, úgy bántam én is velük.

— Azért jöttünk — jelentették ki az elszánt emberek —, hogy kiszolgáltatásunk a filiszteusoknak.

— Esküdjete meg — kérte Lehi lakosait Sámson —, hogy nem öltök meg, akkor megkötözhettek.

Úgy is lett. Sámson megkötözték, és elővezették a barlangból. Amint Lehi városa felé közeledett foglyával a tömeg, a filiszteusok vad ujjongásba kezdtek. Sámson győzelemittas ellenségei láttán felindult. Izmai megfeszültek, s úgy hulltak le karjáról a kötelek, mintha tűz perzselte volna a lenszálakat.

Sámson fölkapta a lábánál heverő csontot, egy szamar állkapcsát, és azzal támadt a filiszteusokra. Férfit férfi után, sereget sereg után vert le. Mind egy szálíg letarolta ellenségeit. Agyonvert ezer embert.

Nem volt erősebb és bátrabb férfi Sámsonnál akkoriban. Ezért lett Izrael bírája a filiszteusok idején hús esztendőn át.

Történt egyszer, hogy a nagy erejű férfi megszállt egy éjszakára a filiszteusok lakta Gázában. A helybeliek összesúgtak, és elhatározták, hogy amint megvirrad, életét veszik. Ám Sámson tartott a gázaiak álnokságától, ezért éjfél után elhagyta fekhelyét. A városkaput két szárnyánál fogva megragadta és a félfával meg a zárral együtt kiszakította, majd vállára vette, és fölvitte a közeli hegytetőre. A gázaiak hiába lestek rá egész éjszaka, Sámson még városuk kapuját is elragadta tőlük.

Jártában-keltében Sámson összetalálkozott Delilával. A páratlan szépségű filiszteus asszonyt szívből megszerette. Hogy senki ne zavarja boldogságát, vele élte azontúl napjait egy csendes völgy ölén. Amde a filiszteusok fejedelmei résen álltak, és titokban Delila elé járultak.

— Faggasd ki Sámson — szólították fel az asszonyt —, tudd meg, miben áll emberfeletti ereje.

A fejedelmek fejenként ezerszáz ezüstpénzt ígértek Delilának, ha kezükre játssza férjét. És Delila attól kezdve mind csak arról faggatta Sámson, miben rejlik csuda nagy ereje. De a daliás ember sose mondta meg az igazat. Ekkor Delila így szólt:

— Már három ízben rászedtél! Miért is hittem el, hogy igazán szeretsz!

Sámson belefáradt a zaklatásba.

— Az Úr lelke van velem — vallotta meg Delilának. — Ő parancsolta, hogy sose nyírják le a hajamat, különben erőm elhagyna, és olyan lennék, akár a többi ember.

Delila rögtön üzent a filiszteus fejedelmeknek, amint megtudta Sámson legféltettebb titkát. A fejedelmek mindjárt megjelentek, és átadták az asszonynak az ezüstpénzt.

Este Delila mély álomba ringatta emberét és éjnek idején lenyírta Sámson fejről a hét dús hajfonatot.

— Vigyázz, Sámson! — kiáltott fel kis idő múltán tettetett rémülettel. — Rajtad ütnek a filiszteusok!

Sámson azonnal kiszaladt a házból, hogy letiporja ellenségeit. Nem tudta, hogy az Úr lelke már nincs vele. A filiszteusok könnyűszerrel elfogták Sámson, megvakították és Gázába vitték, híres börtönökbe. Ott láncra verték és gabonát öröltettek foglyukkal napestig.

Keserves sorsra jutott a megvakított ember. De tűrt szótlanul. Senki se vette észre, hogy idő múltán lenyírt haja ismét visszanőtt. Már úgy látszott, teljesen megfeledkeztek róla. Csak akkor jutott eszébe a filiszteusoknak, amikor Dágon templomában nagy ünnepüket ülték. Sámson felhozták a fogházból, hogy diadaluk teljes legyen.

Fiatal fiú vezette kézen fogva a világtalant.

— Játssz nekünk valami szívderítőt — parancsolták Sámsonnak a filiszteusok fejedelmei. — Dicsérd Dágot, a mi istenünket!

Odahozták hangszerét. Őt magát a díszes oszlopok közé állították. Rengeteg férfi és asszony gyűlt össze azon a napon. Ott voltak a filiszteusok összes fejedelmei. A karzaton legalább háromezren álltak.

— Nézzétek földünk pusztítóját, aki bíró volt Izraelben! — mutogattak a vendégek Sámsonra. — Istenünk, a mindenható Dágon, kezünkbe adta a filiszteusok kegyetlen gyilkosát!

Sámsonban forrt az indulat.

— Uram, Istenem — fohászkodott fel —, add vissza erőmet! Még csak egyszer add vissza, hogy bosszút állhassak két szemem világáért Izrael ellenségein! Hadd vesszek én is a filiszteusokkal!

Sámson átfogta a templomot tartó két középső oszlopot jobb és bal kezével, majd harsány hangon így kiáltott:

— Halál a filiszteusokra!

Nagyot rántott az oszlopokon, minden erejét megfeszítve. Recsegett-ropogott Dágon temploma. Mennyezet, fal bedőlt. Rászakadt a tető a fejedelmekre, az összegyűlt férfiakra, asszonyokra, de Sámson is maga alá temette. Halálával több filiszteust rántott pusztulásba, mint amennyinek életében ártott. Így teljesedett be az Úr akarata, aki Sámsonra bízta, hogy megtörje a filiszteusok uralmát Izrael fölött.
